

Janina Kamińska, Mieczysław Góra

Barkowice Mokre, pow. Piotrków Trybunalski

Informator Archeologiczny : badania 4, 142-143

1970

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

pu. Odkryto ślady hutnictwa metali kolorowych w postaci stopionych ozdób brązowych i żuźla szklanego.

Osadnictwo wczesnośredniowieczne koncentrowało się w 2 rejonach: w sąsiedztwie wału i wzdłuż stromej skarpy nadwiślańskiej. Nad skarpią odkryto resztki zniszczonego domostwa, w którym znaleziono obok ceramiki, kości zwierzęcych, ości i łusek ryb, bogaty zestaw szydeł kościanych.

Wstępna analiza materiałów pozwala wyróżnić 3 fazy osadnicze, w tym 2 wczesnośredniowieczne, IX—X w. i XI—XII w. Badania będą kontynuowane.

Stanowisko II

Osada otwarta, położona około 300 m na południe od stanowiska I. W wykopie 1 odsłonięto jedną, płytką jamę, w której znaleziono nieliczne fragmenty ceramiki ręcznie lepionej, górą obtaczanej i kości zwierzęce. Stanowisko zostało zniszczone przez orkę. Na podstawie ceramiki osadę datować można na IX—X w. Badania zostały zakończone.

Stanowisko IV

Osada otwarta, położona około 300 m na południe od stanowiska I i około 100 m na wschód od stanowiska II. W dwóch wykopach o wymiarach 3 × 5 m odsłonięto 4 jamy osadnicze o bardzo bogatej zawartości w postaci: ceramiki (w tym prawie całe naczynia) noży, 1 sierpu, kamiennych przęślików i obrobionego rogu jelenia. Stanowisko na podstawie ceramiki datować można na XIII—XIV w. Badania zostały zakończone.

BARKOWICE MOKRE,
pow. Piotrków Trybunalski

Muzeum Archeologiczne
i Etnograficzne w Łodzi

Badania prowadziła doc. dr Janina Kamińska przy współudziale mgr Mieczysława Góry (autor sprawozdania). Finansował WKZ w Łodzi. Pierwszy sezon badań. Osada otwarta z okresu wczesnego średniowiecza (IX—X wiek).

Osada położona jest na wysokim lewym brzegu rzeki Pilicy, w odległości około 200 m na południe od zabudowań wsi Barkowice Mokre (stanowisko 1). Kilkunastometrowa wyniosłość terenowa od północy i południa otoczona jest głębokimi jarami. Stanowisko zostało odkryte w czasie badań powierzchniowych dr. Henryka Wiklaka w 1967 r.

Przed założeniem wykopów cały obszar stanowiska objęto dokładnymi badaniami powierzchniowymi. Ustalono największe nasilenie występowania skorup od strony północno-wschodniej. Na tym obszarze skon-

centrowano badania wytyczając trzy wykopy I—III o wymiarach 5×5 m i następnie sześć mniejszych rozpoznawczych (IV—IX) o wymiarach 2×2 m.

W wykopach I i III pod szaro-piaszczystą ziemią orną uchwycono poziom warstwy kulturowej o różnej miąższości. Fragment tej warstwy koloru smoliście czarnego, kształtem przypominał nieregularną elipsę o wymiarach $2 \times 1,5$ m. W trakcie eksploracji okazało się, że jest to pozostałość po palenisku: węgle, kamienie przepalone. Towarzyszyły duże ilości ceramiki, polepa, kości zwierzęce, dwa fragmenty osetki, jeden nieokreślony przedmiot żelazny.

Materiał ceramiczny z badanego stanowiska posiadał jednolity charakter. Skorupy pochodziły z naczyń ręcznie lepionych, górą słabo obtaczanych, wykonanych z gliny schudzonej drobnoziarnistą domieszką piasku. Dwa dna miały wyraźne odciski osi. Przeważał ornament nieregularnych linii falistych, nacięć i żłobków, charakterystyczny dla naczyń z IX i pierwszej połowy X wieku.

Prace prowadzone na wykopach rozpoznawczych (IV—IX) pozwoliły ustalić zasięg warstwy kulturowej na przestrzeni około 5 arów, co skłania do kontynuowania prac badawczych w roku przyszłym.

BARTOLTY WIELKIE,
pow. Olsztyn

Zespół do badań etnogenezy Słowian
Instytutu Historii Kultury Material-
nej PAN w Warszawie

Stanowisko 1

Badania prowadziła mgr Barbara Balke. Finansował IHKM
PAN w Warszawie. Drugi sezon badań. Osada z VI—VIII w. n.e.

Kontynuowano badania osady z wczesnej fazy okresu wczesnego średniowiecza. Wykop (II/70) o wymiarach 5×4 m założono w odległości 0,5 m od wschodniej ściany wykopu II/69. Potwierdziła się obecność warstwy kulturowej o miąższości 10—20 cm zalegającej pod współczesnym a następnie starym humusem obfitującym w drobny materiał ceramiczny, rozkruszone kamienie i sporadycznie występujące kości zwierzęce.

Odkryto jamę gospodarczą (średnicy 1—1,5 m, miąższość 1,2 m) z paleniskiem wewnątrz. Zawierała ona spaleniznę, przepalone kamienie, dużą ilość ceramiki w tym jedno naczynie kompletne, przypominające typ praski, zdobione na brzuścu festonami utworzonymi z odcisków paznokcia, kości zwierzęce i nieliczne drobne grudki polepy. W górnej partii jamy znaleziono nieokreślony przedmiot żelazny z tulejką. Obiekt obecnie odkryty, jak i ubiegłoroczny usytuowane były w rzędzie wzdłuż łagodnego zbocza wzniesienia, w odległości 5 m jedna od drugiej. Obydwa obiekty